

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 71/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. D., S., t. č. vo väzbe B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. C., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Tos 29/2009 z 20. mája 2009 a sp. zn. 2 Tos 59/2009 z 1. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2009 doručená sťažnosť I. D., S., t. č. vo väzbe B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 29/2009 z 20. mája 2009 a sp. zn. 2 Tos 59/2009 z 1. októbra 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je na základe obžaloby podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry Pezinok (ďalej len „okresná prokuratúra“) pod sp. zn. 1 Pv 1103/08 z 27. apríla 2009 trestne stíhaný Okresným súdom Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 64/2009, a to pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona.

Do väzby bol sťažovateľ vzatý uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 36/2008 zo 17. novembra 2008 so začiatkom jej plynutia od 15. novembra 2008.

Okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 64/2009 z 11. mája 2009 podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 29/2009 z 20. mája 2009 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Ďalším uznesením sp. zn. 2 T 64/2009 z 20. augusta 2009 okresný súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal jeho písomný sľub a napokon ho ponechal vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Aj proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú druhostupňový (krajský) súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd obidvoma uzneseniami, t. j. sp. zn. 5 Tos 29/2009 z 20. mája 2009, ako aj sp. zn. 2 Tos 59/2009 z 1. októbra 2009 porušil jeho základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru, čo odôvodnil takto:

„Do väzby som bol vzatý uznesením Okresného súdu Pezinok v konaní Tp 36/2008 zo dňa 17. 11. 2008...

Väzba začala plynúť 15. 11. 2008 obmedzením mojej osobnej slobody. ...

Som toho názoru, že... rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 5. 2009 je rozhodnutím protiprávnym nakoľko nebola dodržaná lehota šiestich mesiacov ustanovená v § 76 Tr. por. ako lehota, v ktorej má rozhodnúť nadriadený súd. Pripomínam taktiež, že toto rozhodnutie mi nebolo doposiaľ doručené a vo väzbe sa nachádzam protizákonne.

Protiprávny stav, t. j. moje doterajšie zotrvanie vo väzbe sa nemôže preto zákonným spôsobom predĺžiť a preto tvrdím, že aj druhé rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 1. 10. 2009 je rozhodnutím protizákonným. ...

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009, sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis preložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby. Nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.

V mojom prípade Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím zo dňa 20. 5. 2009 rozhodol po uplynutí zákonnej lehoty. Moje zotrvanie vo väzbe po 15. 5. 2009 je nezákonné a protiústavné a takýto stav nemôže byť reparovaný žiadnym ďalším rozhodnutím. Žiadam preto, aby bolo vyhovené mojej sťažnosti a bol som z väzby prepustený na slobodu.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo I. D. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s jeho neoprávneným ponechaním vo väzbe a to uzneseniami Krajského súdu v Bratislave 5 Tos 29/2009 zo dňa 20. 5. 2009, 2 Tos 59/2009 zo dňa 1. 10. 2009 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vo veci opätovne rozhodol a prepustil sťažovateľa na slobodu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy) a práva na slobodu a bezpečnosť (čl. 5 ods. 4 dohovoru) uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 29/2009 z 20. mája 2009, ústavný súd uvádza, že sťažnosť v tejto časti je podaná oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa zistenia ústavného súdu tvrdenie sťažovateľa o nedoručení mu uznesenia krajského súdu z 20. mája 2009 sa nezakladá na pravde. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 64/2009 (v ňom sa nachádza doklad o doručení) totiž vyplýva, že napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi do Ústavu na výkon väzby B. doručené 8. júna 2009.

Rovnako v ten istý deň bolo rozhodnutie doručené obhajcovi sťažovateľa. Od tohto dátumu mohol sťažovateľ, ak bol presvedčený o porušení svojich základných práv alebo slobôd, podať do dvoch mesiacov proti označenému rozhodnutiu krajského súdu sťažnosť ústavnému súdu. Pokiaľ tak sťažovateľ neurobil (v lehote dvoch mesiacov), ústavný súd nemôže rozhodnúť inak, iba sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako podanú oneskorene.

2. Sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 59/2009 z 1. októbra 2009 treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Jadrom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého do uplynutia základnej šesťmesačnej lehoty väzby, ku ktorému v jeho prípade došlo 15. mája 2009, mala byť väzba buď právoplatne predĺžená, alebo sťažovateľ mal byť prepustený na slobodu. Keďže väzba bola síce predĺžená, ale právoplatne až rozhodnutím krajského súdu z 20. mája 2009, sťažovateľ je od tohto dátumu, podľa jeho názoru, vo väzbe nezákonne a protiústavne. Preto ani rozhodnutie krajského súdu z 1. októbra 2009 nemôže byť zákonným a nemôže zhojiť nezákonnosť predchádzajúceho rozhodnutia.

Už na prvý pohľad je zrejmé, že k údajnému pochybeniu, ktoré sťažovateľ v podanej sťažnosti vytýka, malo dôjsť v skutočnosti v opravnom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 5 Tos 29/2009, resp. jeho uznesením z 20. mája 2009. Pri rešpektovaní právneho

názoru sťažovateľa by bolo totiž povinnosťou krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 29/2009 sťažovateľa z väzby prepustiť, keďže krajský súd do 15. mája 2009 nestihol o veci rozhodnúť.

Pokiaľ sa sťažovateľ následne na neverejnom zasadnutí konanom krajským súdom 1. októbra 2009 o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 20. augusta 2009, ktorým tento nevyhovел jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a neprijal ponúknutý písomný sľub, domáhal prepustenia z väzby aj z už uvedených dôvodov, t. j. že nebolo včas rozhodnuté o predĺžení jeho väzby v predošlom konaní (vyplýva to z prednesu jeho obhajkyne na uvedenom neverejnom zasadnutí krajského súdu), žiadal tým vlastne od všeobecných súdov, aby zrevidovali svoje predchádzajúce uznesenie o ďalšom trvaní väzby, a to bez toho, aby bolo toto skoršie uznesenie (z 20. mája 2009) v predpísanom konaní (napríklad ústavným súdom) zrušené. Takejto žiadosti sťažovateľa však všeobecné súdy nemohli vyhovieť.

V danom prípade teda neexistuje potrebná miera príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 59/2009 z 1. októbra 2009 a tvrdeným porušením čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, preto je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2010